

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticoꝝ Specvlvm**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

An Clerici Bacchanalia celebrare possint. cap.xv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

vel alia simili solennitate dixisse ad suos videtur: Hesternum, inquit, dicam, quum esset festum, fecistis festum spiritus, quia multo cum animi studio recepistis ea, quae a nobis dicebantur, maximamque diei partem in eo consumpsistis, ebrij temulentia quadam sobrietatis plena, cumque Paulo ducentes choreas. Qua quidem ex re nobis geminum accreuit lucrum; primum, quod ab indecora temulentorum saltatione abstinuistis, deinde quod spiritualibus saltastis tripudiis, quibus plurimum adest decoris ac modestiae. Adhaec quod crateris participes fuistis, non mero, sed spirituali doctrina redundant: neque saltastis ad tibiae, citharaeque modos, sed ipsi tibia citharaeque fuistis Spiritui sancto: quumque crateri choros ducerent diabolo, vos eo quod hoc in loco versabamini, praebuistis vos ipsos organa vasaque spiritui, exhibuistisque animas vestras, ceu musica instrumenta, quae Spiritus sanctus pulsaret, moueretque; praebuistis corda vestra, velut organa, quibus gratiam suam inspiraret. Vnde modulatum concentum reddidistis, non solum homines demulcentem, ve iunctamque superas virtutes delectantem. Agè itaque & hodie, aduersus ebrietatem ar memus linguam, istamque vitam madidam ac dissolutam prosternamus; vituperemus istos, qui in ea totis diebus versantur, non ut illos pudificemus, sed ut eos à pudendis liberemus; non ut illos probis afficiamus, sed ut eos corrigamus; non ut illos traducamus, sed ut ab infami traductione, & à diaboli, hoc est traductoris manibus eripiantur. Quisquis enim in temulentia totos agit dies, quisquis in deliciis & in gurgitatione, sub diaboli tyrannidem redactus est. Atque vnam oratio haec nostra profectus aliquid adferat.

An clerici Bacchanalia celebrare possint.

C A P. XV.

VERVM, quia dici solet: semel in anno ridet Apollon: queritur num ecclesiastici Bacchanalia seu carnis prouicia celebrare iam possint dominica Quinquagesimae, quae vulgò à Fladris **Dapen-bastelaoune** vocatur: Ad quam quaestionem respondendum nobis videtur, quod cum ex decreto * S. Aniceti papae clericis, & laicis

*a epist. i. cap. 4,
& c. prohibet.
dist. 23.*

Q

laicis

laicis & simplicibus, virtutis, honestatis, pudicitiae grauitatis exemplar esse debeant: ac se ipsos tantum signum purioris vitae, rudioribus ad imitationem praeferenter exhibere, nequaquam Bacchanalia, celebrantur sunt, & praesertim sacerdotes, licet ab illorum delictis voluptaria, & luxuriosa vita Dominica illa sua appellacionem sortita videatur, in turpem ac inhonestam totius cleri notam. Quia censore D. Gregorio, praesertim Dominicum sacerdotem moribus & vita claretur quatenus in eo tamquam in vitae suae speculo pietatis missa & eligere quod sequatur, & videre possit corrigat. Dolendum profecto ac defendendum haec Bacchanalia adhuc à Christianis nominari, ne celebrari, cum iam olim ante Christum natum Romae seueritas illa damnaret, eo quod sub nomine religionis corruptelae omnis generis fieri coepissent: ab his facinora & flagitia orta sunt, teste Lino. In his & aliis similibus non debent ecclesiastici ad multitudinis exempla respicere; quae nulla quamplurimam sequens, nullum viuendi tenens ordinem tam ratione ducitur, quam quodam impetu ferunt imitari nobis illi sunt, quae sub Christiano nomine vitalem vitam agunt, & aliud professione, aliud confessione testantur: atque (vt Apostolus ait) Deum confitentur se nosse, factis autem negant. Inter Christianam & Gentilem, non fides tantum debet, sed etiam distinguere; & diuersam religionem per diuersa monstrare. Nolite, ait Apostolus, iugum diuersum infidelibus. Quae enim participatio iustitiae cum infidelitate? Aut quae societas lucis ad tenebras? Quae conuentio Christi ad Belial? Aut quae pars fidelis infideli? Qui autem consensus templo Dei cum infidelibus? Sit ergo inter nos & illos maxima separatio. Distinguitur certo discrimine error & veritas: illi terrenae qui caelestia promissa non habent: illi breui vitam se totos implicant, qui aeterna nesciunt: illi peccata metuant, qui peccatorum impunitatem putant: illi uiuant vitiiis, qui non sperant futura praemia virtutum. Nos verò qui purissima confitemur fide, omnem vitium minem manifestandum esse ante tribunal Christi.

a *epist. 31. lib. 7.*

b *Decad. 4. lib. 9. Polyd. de rer. inuic. lib. 6. cap. 4.*

c *Tit. 1.*

d *2. Corint. 6.*

recipiat vnusquisque propria corporis sui, prout gessit, siue bonum, siue malum, procul esse debemus à vitiiis, & concupiscentiis, dicente Apostolo a: Qui enim Christi sunt, carnem suam crucifixerunt cum vitiiis & concupiscentiis. Nec turbam sequantur errantem, qui se veritatis discipulos confitentur. Duas certè conuersationis vias, & distincta in diuersum itinera viuendi, Saluator in euangelio ostendit b: Quam, inquit, spatiosa via, quæ ducit ad mortem, & multi sunt, qui intrant per eam, Et rursus: Quam arcta via & angusta est, quæ ducit ad vitam, & pauci sunt, qui inueniunt eam. Vide quanta inter has vias separatio sit, quantumque discrimen. Illa ad mortem, hæc tendit ad vitam. Illa celebratur & teritur à multis, hæc vix inuenitur à paucis. Illa enim vitiiis per consuetudinem, quasi decliuior se mollior, & velut quibusdam amœna floribus voluptarum, facile ad se rapit commentiu multitudinem. Hæc verò insueto calle virtutum tristior atque horridior, ab his tantum eligitur, quibus non tam delectatio vitæ cordi est, quam vtilitas mansionis. Asperam enim nobis & insuauem virtutum viam, nimia facit vitiorum consuetudo: quæ si in partem alteram transferatur, inuenietur, sicut Scriptura dicit, semita iustitiæ leuis. Ponamus ergò iam rationem vitæ nostræ, & per quam potissimum gradiamur viam, conscientia teste discamus, Omne enim quod agimus, omne quod loquimur (sicut D. Hieronymus inquit) aut de lata aut de angusta via est. Si cum paucis angustum iter & subtilem quandam semitam inuenimus ad vitam tēdimus. Si verò multorum comitamur viam in Bacchanaliorum celebratione, secundum Domini sententiam imus ad mortem.

a Galat. 1.

b Matth. 7.

in epist. ad Celerian.

c c. statuumm. dist. 4. Durād. in ratio. diuin. offic. lib. 6. cap. 27. Polyd. de ver. inuen. lib. 6. cap. 3.

Ad hæc audiant quæso clerici, quid sancti Pontifices Romæ de Dominica Quinquagesimæ decreuerint & fanxerint. Thelephorus enim omnibus Episcopis scribens: Statuimus, inquit, vt septē hebdomadas plenas ante sanctum Pascha omnes clerici, id est, in fortē Dominici vocati, à carne ieiunant; quia sicut discreta debet esse vita clericorū à laicorum cōuersatione: ita & in ieiunio debet esse discretio, Has ergò septē hebdomadas omnes

Q ij

a c. denique.
4. 1. 4.

omnes clerici à carne, & deliciis ieiunent: & hyem
& vigiliis atque orationibus inhaerere die noctuq;
deant. Et D. Gregorius *: Sacerdotes ait, & Diaconi
reliqui omnes, quos dignitas ecclesiastici gradus
nat, à Quinquagesima propositum ieiunandi iudicant,
quò & aliquid ad pensum sanctæ institutionis
& eorum, qui in laicali ordine consistunt, obseruati
sicut loco, ita & religione præcellant. De ipsa ven
minica hæsitamus qui dnam dicendum sit, cum
laici & seculares illa die plus solito ceteris diebus
rarius cibos carniū appetant: & nisi noua quæ
auaritate vsque ad medias noctes se ingurgiant,
aliter se huius sacri temporis obseruationem
purant: quod vtiq; non rationi, sed voluptati
dam mentis cœcitati ascribendum est. Vnde
consuetudine auerti possunt: & ideo cum ven
genio relinquendi sunt, ne forte peiores ex
tali consuetudine prohibeantur. Par autem est
qui his diebus à carnibus animalium abstinent
omnibus quoque, quæ sementinam trahunt
carnis, ieiunemus; à lacte, videlicet, caseo & ce
rum piscium esus ita Christiano relinquitur, ut
infirmis solatium, non luxuriæ pariat
Denique qui à carne abstinent, nequaquã sumptu
marinarum beluarum cõiuuiâ præparent. Vnde
que ita bibere permittitur, ut ebrietatem omni
giamus: alioquin restat, ut omnia, quæ corpori
bent, similiter faciamus.

Quare, licet multi laicorum Dominica Quin
simæ & duobus diebus sequentibus, oppor
catis vescuntur cibis; & quorum Deus ventris
vomitum vsque saturantur, quasi expleturi
famem, quam quadragesimali ieiunio passim
lararum seu habituū peregrinorum assumpti
ludant, & sub inueterata delirandi licentia, ac
saniendi studio dies illos cõsumant, atque sceler
gittia quotidie faciant, & illud impunè; perim
modo cuique liceat esse scelerato; nihilque
credant committi, si vera hominis facies non
quasi non pateat etiam Deo; quem nemo fidelit

bigit, fandi atque nefandi iustum esse iudicem: qui & improbos poena, & probos praemio semper afficiat. Vnam de Belgio nostro narrare possem, quod Polydorus Vergilius de Anglia commemorat: quam eiusmodi personatas belluas ad sua usque tempora scilicet an. Dni. 1499 non vidisse, nec quidem voluisse videre testatur, quando apud Anglos, in re hac praeter aliis sapientiores, lex fuit, vt capitale esset, si quis personas indueret. Illorum, inquam, laicorum exempla clerici sequi non debent, imò quantum in ipsis est, omnem adhibere debent diligentiam, ne diutius laici talia peccata committant, eosque & verbo, & vitae exemplo, ad meliorem viuendi rationem reuocare. Siquidem referente Io. Be-letho: cum clerici olim considerabant se praecedere populum ordine, rati sunt aequum esse, vt & sanctitate praerent. Quare, inquit, duos dies addiderunt, & à die Dominica ante inuocauit me, incipiunt ieiunare. D. Ambrosius dicit: Pythagoricum mandatum in aliquorum scriptis praedicari: quod ille discipulos suos communem atque vltatam populo prohibuerit ingredi viam. Sed hoc vnde assumpserit, non est incognitum. Nam cum ex populo Iudaeorum (vt plerique arbitrantur) genus duxerit, ex eius disciplina deriuauit etiam magisterij praecipua, meritoque magnus apud Philosophos habitus, aequalem vt aiunt) vix reperit. Legerat itaque diuino praecipuum esse oraculo Iesu Naue: vt detrita & popularis via deponerent puluerem, qui viam Domini ambulare desiderarent. Legerat etiam praecipuum Moyse, vt montem cum sacerdotibus ascenderet, populus autem deorsum staret. Separauit igitur sacerdotes à populo, & postea ipsum Moysen introire intro nubem praecipit. Videtis diuisiones? Nihil in sacerdotibus plebeium requiri, nihil populare, nihil commune cum studio, atque vlti, & moribus illius, dignitas sibi vindicat sacerdotibus. Quomodo enim potest obseruari à populo, qui nihil habet secretum à populo, dispar à multitudine? Quid enim in te miretur, si sua in te recognoscat, si nihil in te aspiciat, quod vltra se inueniat: si quae in se erubescit, in te, quem reuerendum arbitrat, offendat? Superregrediamur ergo plebeias viuendi rationes, & strata quaedam

Q. iij gregalis

a lib. 5. de res. inuen. cap. 2. Personam induere, apud Anglos capitale est.

b in lib. de di. ui. offi. cap. 78.

c epist. 6. lib. 1.

Pythagoras à Iudaeis genus duxit.

gregalis conuersationis, ac detrita viae orbitas de-
 mus, ac vulgaris semitae solum, quam currit ille,
 vita leuior cursore, de quo dicitur: Transiit, & non
 dit. Sed non quaramus nobis viam inaccessam
 nibus insolentium, inuiam operibus imperitorum
 nullus maculosus deterat, maculosus scilicet, ignis
 suae fordibus, & fumo iniquitatis oblitus, tenentibus
 & parietinis quibusdam animae ruinosus, qui
 virtutis suauitatem gustauerit, aut certe limis carnis
 standam, magis quam dilecto affectu, & appetitu
 mentis suscipiendam arbitratus sit: & quod
 amant, qui sibi faceti atque urbani videntur, pudic
 dinem sapientiae in dedecus versutiae transfigurant
 veram non intuens gratiam, tanquam in nocte
 non credit in die viuentibus. Has igitur deum
 tas declinantium, qui propter suam appetentiam
 eciderunt in deserto, derelinquamus. Conuertamur
 autem & sequamur sapientiae viam, quam non car
 runt filij glorificantium se, & iactantium, quia
 tus ignorat, mors nescit, quia Deus dilexit eam
 autem Deum, atque & subditum esse sapientiae
 stinere à peccatis disciplina est. Quid igitur nobis
 istius seculi via, in qua est tentatio; in qua
 feruentium cupiditatum, instar cicadarum, se
 cantu sibi noxio statimque occidunt, nullam
 ferentes. Horum viae noxiae tortuosaeque serpentes
 qui venenato lapsu corporis sese trahunt, atque
 ram nequitiae sese colligunt, & erigere non que
 celestia. Ingrediamur ergo portas Domini, porta
 stitiae, quas iustus, qui fuerit ingressus confiteatur
 no. Sed haec paucorum est ingressio. Vnde ait
 nus: Quia angusta porta, & arcta est via, quae
 vitam, & pauci sunt qui inueniunt eam. Lata
 spatiosa via, quam multi gradiuntur, ad mortem
 git, & viatores suos eò ducit. Sit itaque via
 gustior, virtus exuberantior, trames pressior, sibi
 limior, callis arctior, vigor mentis exundans,
 recta, quia inflexibilia sunt virtutum vestigia.
 Salomon. O qui dereliquerunt semitas rectas, re
 sus ad superiora, quia melius (licet difficilius) est

a Math. 7.

dere, quam descendere. Vae iis, qui descendunt in Aegyptum. Non utique transire in Aegyptum criminolum est, sed transire in mores Aegyptiorum, transire in eorum perfidiam, escæ cupiditatem, luxuriæ deformitatem, qui eò transit, descendit, qui descendit, cadit. Declinemus itaque Aegyptium hominem, & non Deum. Latemur, & exultemus semper in Domino, & epalemur non in fermento veteri, neque in fermento malitiæ, sed in azymis sobrietatis, pietatis, sinceritatis, & veritatis.

Isa. 37.

De sobrietate amplectenda. CAP. XVI.

CVm ex præmissis manifestum sit, nulla esse vitia, quibus magis dehonestentur, & in viuperium veniant clerici, quam luxus, comestationes, & ebrietates, è quibus plurima alia vitia turpissima proficiunt, & promanant, consequitur ex virtutibus his oppositis clericorum honestatem mirum in modum augeri & illustrari. Quare licet ex suprascriptis satis illa manifesta sint, tamen operæpretium duximus, aliqua de hisce specièim hinc tractare. De sacerdotibus veteris testamenti (quorum sacerdotium carnale, & typicum tantum fuit) Dominus ad Aaron loquens, dixit: Vinum, & omne quod inebriare potest non bibes tu, & filij, quando intrabitis in tabernaculum testimonij, ne moriamini: quia præceptum sempiternum est in generationes vestras, ut habeatis scientiam discernendi inter sanctum, & profanum, inter pollutum, & mundum. Si itaque cauenda fuit ebrietas, fugiendaque temulentia à sacerdotibus, quando hiccorum & taurorum fiebat sacrificium, quanto magis sacerdotibus, & ministris Ecclesiæ novi Testamenti, quorum sacerdotium, ordo & status spirituales sunt, qui que diuinis assidue occupati sunt; qui (cum illi per vices tantum) quotidie templum Dei ingrediuntur, quando omnium hostiarum immolanda est veritas, vitanda est omnis ebrietas, ingurgitatio, & voluptas? Deinde D. Ioannes Baptista ut idoneus esset minister baptismi Christo exhibendi, vinum, & siceram non bibit. Quid igitur facient sacerdotes, & alij altaris in sacrificio ministri Christi

a Leuit. c. 10.

b Lucæ 1.

Q. iij vnige-